

Indberetning fra ambassaderåd Jørgen Adamsen, Moskva, til Udenrigsministeriet den 20. september 1960 om det sovjetiske dagblad Røde Stjernes omtale af NATO-øvelsen "Hold Fast".

Dagbladet "Information"s omtale¹ af at elever fra forsvarsministeriets russisk-kursus skal forestille at være sovjetiske krigsfanger under "Hold Fast"-øvelsen kommenteres i det sovjetiske forsvarsministeriums organ "Krasnaja Zvezda" for den 16. ds. under overskriften "Et provokatorisk udfald" således:

"Den 19. september indledes i området Slesvig-Holsten i Vesttyskland "Hold Fast"-manøvrerne, i hvilke deltager underafdelinger af Englands, Vesttysklands og Danmarks landstyrker.

Efter hvad den danske avis "Information" meddeler, har NATO's ledere til hensigt under disse øvelser at indføre en "nyhed": at iscenesætte pågribelse af "russiske krigsfanger" ved danske og vesttyske styrker, som i fællesskab skal repræsentere "forsvarssiden". Rollen som "russere" skal spilles af elever på den danske militærtekniske skole² for de yngste befalingsmænd, som har studeret russisk i to år. Specielt i dette formål optages de i de "angribende" engelske styrkers rækker. Efter hvad avisen skriver, vil forhør af disse "fanger" komme til at foregå på russisk for at give manøvrerne en mere realistisk karakter.

Dette provokatoriske påfund var nødvendigt for manøvrernes arrangører for at kunne holde Sovjetunionen frem som en potentiel aggressor og således i den danske offentligheds øjne retfærdiggøre det militære samarbejde med de vesttyske revanchister.

[...]

Den provokerende iscenesættelse af "krig" mod Sovjetunionen, som man belaver sig på at foretage i Vesttyskland, beviser endnu engang, at deltagelse i NATO og militært samarbejde med de vesttyske revanchister skubber sådanne små lande som Danmark ud på en i høj grad farlig vej".

[...]

Endelig omtales "Information"s meddelelse i en artikel i PRAVDA for den 20. september. Den udenrigspolitiske skribent V. Ovtjinnikov rejser her yderligere spørgsmålet, om det er helt tilfældigt, at øvelsen begynder samme dag som FN's plenarforsamling. Han skriver, at præsident Eisenhower markerede sin ankomst til topmødet i Paris den 16. maj ved at beordre amerikanske land-, luft- og søstyrker i USA og i amerikanske baser i hele verden i alarmberedskab. Man kunne kalde det en betinget refleks. Så snart der er tale om, at ordene "fred, afrustning" kan komme til at lyde fra en international talerstol, er der en generalhånd i Pentagon, der af sig selv strækkes hen til alarmknappen.

Jørgen Adamsen

Kilde: UM 105 M 28a. og Ambassaden i Moskva 105 K 1.

¹ Information den 7. september 1960: "Russisktalende værnepligtige som russiske krigsfanger". I notitsen oplyses det, at der er tale om værnepligtige fra Teknikerkiniens Befalingsmandsskole, som gennem 2 år har lært russisk, og at det er første gang, at der fra dansk side arrangeres øvelser af denne art. Øvelsen "skulle afsløre, hvor store kundskaber, de værnepligtige har erhvervet og samtidig give en værdifuld træning".

Note i marginen på Adamsens indberetning: "Vil gerne følge sagen. Schram-Nielsen 24.9." [kontorchef i Udenrigsministeriet].

² Teknikerliniens Befalingsmandsskole